

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- A.1** Νόμισε ότι ερχόταν προς αυτόν άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με την εικόνα νεκρού. Αυτόν μόλις είδε ο Κάσσιος, αισθάνθηκε φόβο και το όνομά του θέλησε να μάθει. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

Στη διάρκεια του Λατινικού Πολέμου ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική γενιά, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και από τον αρχηγό των εχθρών προκλήθηκε σε μάχη με αυτά τα λόγια.

Δε σου πέρασε η οργή, όταν πατούσες τα σύνορα της πατρίδας (σου); Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δεν σου ήρθε στο μυαλό σου: «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι θεοί μου, η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά μου»; Επομένως, αν εγώ δεν σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δεν θα πολιορκούνταν αν δεν είχα γιο, θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτε πια δεν μπορώ να πάθω και ούτε θα είμαι τόσο δυστυχισμένη για πολύ καιρό αλλά αντίθετα, αν συνεχίσεις, αυτούς εδώ τους περιμένει ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

- B.1** ingenter
facies
simillimo
quae
exercitus
proeliis
minaciore
illud
penatium
nulli rei
diutius
miser
hāc
morte
servitutis

B.2 α. existimem
veniendo
aspice
concipect
praeesse
abisset
abstenturam
habebuntur
passuram esse
possitis

β. Ingrediamur
ingrederemur
ingressuri simus
ingressi simus
ingressi essemus

Γ.1 α. magnitudinis = γενική της ιδιότητας στο "hominem"
consul: παράθεση στο υποκείμενο "T.Manlius"
aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο "abiret"
animo: αφαιρετική ως επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο
"perveneras"
miserrima: κατηγορούμενο στο "ego"

β. ▪ Respondit ille se esse Orcum
Υποκείμενο στο απαρέμφατο "esse" είναι το "se" και βρίσκεται σε
αιτιατική πτώση, αν και έχουμε ταυτοπροσωπία, γιατί το
απαρέμφατο "esse" είναι ειδικό. Έχουμε το φαινόμενο του
λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου: το ειδικό απαρέμφατο δέχεται
το υποκείμενο του πάντα σε αιτιατική και ποτέ δεν παραλείπεται

▪ Ego nihil iam pati possum
Υποκείμενο του απαρεμφάτου "pati" είναι το "Ego" και βρίσκεται σε
ονομαστική γιατί το απαρέμφατο είναι τελικό και έχουμε
ταυτοπροσωπία.

γ. Dux hostium his verbis proelio filium laccessivit

δ. natus: qui natus erat
dum + οριστική Ενεστώτα
ingredienti: dum ingrederis / re

Γ.2 α. Υπόθεση: si pergis

Απόδοση: at contra hos aut immatura mors aut longa servitus manet

Δευτερεύουσα υποθετική πρόταση που εισάγεται με τον υποθετικό
σύνδεσμο "si", γιατί είναι καταφατική.

Η υπόθεση εκφέρεται με οριστική ενεστώτα “pergis” και η απόδοση επίσης με οριστική ενεστώτα “manet”. Ο υποθετικός λόγος δηλώνει υπόθεση ανοιχτή στο παρόν.

Υπόθεση αντίθετη στην πραγματικότητα στο παρελθόν

Si + υποτακτική υπερσυντέλικου – υποτακτική υπερσυντέλικου

Si perrexisses – mansisset

Υπόθεση δυνατή – πιθανή

Si + Υποτακτική Ενεστώτα – Υποτακτική Ενεστώτα

Si pergas – maneat

β. Non filium habens: η μετοχή τίθεται σε ονομαστική, γιατί το υποκείμενο της μετοχής “Ego” συμπίπτει με το υποκείμενο του ρήματος της κύριας πρότασης “essem” κι άρα έχουμε συνημμένη μετοχή σε ονομαστική στο υποκείμενο του ρήματος.

γ. ▪ Quem simul aspexit Cassius

Δευτερεύουσα χρονική επιρρηματική πρόταση

Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο “simul”, γιατί δηλώνει το προτερόχρονο. Εκφέρεται με οριστική, γιατί δηλώνει μόνο χρόνο και τίποτε άλλο (γιατί η πράξη μας ενδιαφέρει καθαρά από χρονική άποψη). Χρόνου παρακειμένου, γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

▪ cum aliquando castris abiret

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική

Εισάγεται με τον ιστορικό – διηγηματικό “cum”, γιατί αναφέρεται σε διήγηση του παρελθόντος. Εκφέρεται με υποτακτική γιατί ο ιστορικός

διηγηματικός “cum” υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση μεταξύ κύριας και δευτερεύουσας πρότασης: δημιουργεί μια σχέση αιτίου – αιτιατού ανάμεσα τους: είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην υποτακτική. Χρόνου παρατατικού γιατί το ρήμα εξάρτησης “edixit” είναι ιστορικού χρόνου και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν